V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
(Impresso come manoscritto)
Noembrie, 1951 I,11 ROMA

HORIA

..Şi totuş nimic nu-i mai strein ca norocul de duhul faptei lui Horia. Norocul poate să mărească sau să scadă, prin lipsa lui, folosul omului, nicăeri el nu-i poate da tărie adevărată, nici trăinicie făpturii dincolo de veac. Ci nu în el, nu în semeţia ce o trezeşte, va trebui să căutăm izvorul măririi lui Horia. Pentru noi puterea sa şi viaţa peste veac a faptei moţului iobag stă în smerenia lui, în supunerea desăvârşită poruncii momentului istoric al neamului său. El cel dintâi dintre toţi a înţeles-o, el cel dintâi a dus-o în faptă, el, cel dintâi s'a jertfit pentru împlinirea ei. De aci, din împărtăşania ţăranului din Albac cu duhul strămoşilor morţi în pământul atunci înstreinat al Ardealului, se ridică elementele tăriei sale, împotriva căreia întâmplările schimbătoare ale vieţii nu mai pot nimic.

..Omul acesta nu venea pentru sine. El nu va veni pentru sine şi nicăeri nu-şi va căuta folosul. El venea poruncit din Istorie să dea viaţă mişcării de răscruce a neamului său. Fapta lui isvora dintr'o prea îndepărtată înlănţuire, pe care nimic n'ar mai fi putut-o clinti. Prin ea se pronunţa voinţa dârză a unui neam care nu se lăsa să moară. Şi dacă atunci un om s'ar fi dat la oparte, un neam s'ar fi prăbuşit. Dar mărirea omenească a lui Horia e de a fi luat asupră-şi, fără şovăire, până în cele mai cumplite încercări, destinul chinuitului său popor.

Numele însuş nu-i aparţinea. I-l dăruise poporul pentru glasul pretutindeni îndrăgit al fluierului său, care chema ca'ntr'o horă, acum înceată şi dureroasă, acum strigată şi aspră, toată nădejdea înnecată în jale şi tot dorul necuprins al Moţilor din Munţi. Făptura sa întreagă era a neamului ale cărui tării împrăştiate s'au întrupat în ea.

..Chipul său, aşa cum bogata iconografie a vremii ni l-a păstrat, ne arată în el o fiinţă de rasă în care neamul s'a limpezit: o frunte largă, gânditoare, îi încunună figura, părul despărţit pe creştet îi cade în părţi, încadrând o faţă prelungă, în adâncul căreia ard privirile.

..Horia a fost acela care, în despuierea desăvârşită de interese şi ambiţiuni personale, s'a lăsat pătruns ca de săgeţi de lumină de marile adevăruri de viaţă ale neamului său, pe planul căruia îşi înălţase făptura.

..Iarna şi stingerea răscoalei îl afundară, cu Cloşca, în bătrânul codru troenit de zăpadă al Scorocetului. Acolo sub cetini, Căpitanii găsiră adăpost într'o vizuină afundată, la rădăcina unui copac. Horia se adânci în gândurile sale, arzând în piept dorinţa unui ultim drum la Viena.

Acest drum, zadarnic ca şi celelalte, Horia nu-l va mai face. Un altul îi era sortit: drumul celei mai înalte jertfe şi, prin ea, drumul biruinţei dincolo de moarte.

..Dincolo de lanţurile închisorii, dincolo de zădarnicul proces, în care Horia n'a vorbit, s'a ridicat roata ca să frângă, alături de tovarăşul nedespărţit al luptei sale, trupul iobagului îndrăzneţ..

..O asemenea viaţă nu se încheie însă acolo. Ea coboară şi se înmieşte în viaţa nesfârşită a neamului. Şase zeci de ani în urmă, ea a trezit pe Iancu, peste o jumătate de secol încă ea a chemat steagurile libertăţii naţionale. Iar cei mai de pe urmă veniţi merg purtând în suflete închinate ţării lumina făpturii sale de foc şi de jertfă.

Prof. Ion I. Ionică

SĂBORUL CE S'AU ADUNAT LA FLORINTINA, UNDE MAI APOI NIMICA BUN NU S'AU ALES. VĂLEATUL 6940. În zilele acestui Alexandru Vodă fu săbor mare în Florintina şi adunare mare de părinţi, ca să poată împreuna biserica răsăritului şi cu apusului, pentru multă neîngăduinţă şi price pentru capetele legii, la care săbor însuşi patriarhul de Ţarigrad şi cu împăratul Ioan Paleolog şi cu mulţi mitropoliţi şi episcopi au fost. De la ţara noastră încă au fost trimis pre Gligorie Ţamblac, iară de la apus singur papa Hristofor cu cardinalii şi din multe locuri arhiepiscopi şi săbor mare de călugări. Şi după multă zarvă şi gâlceavă nimica bun n'au isprăvit, că în loc de împreunare mai mare zarvă şi despărţire s'au făcut, măcar că împăratul, de nevoia Turcilor ce i venise la grumazi, că rămăsese numai cu numele împărat iară afară cuprinsese Turcii toate, pristănise la toate capetele legii pre voia papei, numai să-i dea ajutoriu împotriva vrăjmaşului său, ce-i şi făgăduise. Iară alţii tocmeala lor, ce făcuse, le-au părut că-i strâmbătate şi asupreală bisericii răsăritului, că toate le lasă pre voia lor, iară ei nimica de cât au vrut ai noştri n'au primit. Ce atâta zavistie lucrul au aţâţat, că în loc de împreunare, nici să auză de numele papii şi a bisericii apusului, socotindu-o în loc de călcătoare de lege. Scriu că începătoriu şi aţâţătoriu acestui lucru să fie fost Marco episcopul de Efes, carele ca un dascal şi, cum zic unii, pentru pizma grecească, cunoscând că împresoară pe ai noştri, de n'au primit, ci au dat veste pretutindenea ca să nu primească nimenea acel săbor, măcar că alţii toţi au fost pristănit şi au fost primit, ce şi acelora le da vină că au luat mâzdă (mită). De care lucru de era mai nainte de acel săbor ceva neîngăduinţă între aceste biserici, era şi nădejde că se vor tocmi şi vor veni la împreunare, iar după săbor atâta otărâtură stătu între amândouă bisericile, ce nu se pot vedea cu dragoste, ce una pre alta huleşte şi defaimă, şi una pre alta va să pogoare şi să o calce; răsăritul este începătoriu, apusul va să se înalţe, şi aşa una altiia nu va să dea cale, cum răsăritul cu apusul n'ar fi fost logodna lui Hristos.

Grigore Ureche Vornicul

CÂNTECE DIN MARAMUREŞ

În muntii Carpaţilor
In desâtu brazilor,
Mor părinţii pruncilor
Şi fraţii surorilor
De gloanţăle Muscului -
Ardă-i focu ţara lui.

Cucule pasăre soartă
Spune la mândru că's roabă,
Da nu's roabă ca robii
Da'n casă cu străinii,
Şi trag în giug ca boii.

Bate, Doamne, pă Muscu
Că el o'nceput focu,
Nu vrea pace nici amu.
Ardă para focului
Toată ţara Muscului,
Coruna din capul lui;
Coruna din cap să-i pice
Inima i se despice
Cum se despică ş'a mea,
Că's nevastă tinerea
Şi mă aflu singurea;
Singurea ca şi cucu -
Pă mândru l-o prins Muscu,
Măi Musculeţ limb'amară.
Năpustia-mi drăguţu iară
Să vie'nt'aiastă ţară,
Că de nu li-i năpusti,
Rusule te-oi sudui,
Ţara nu ţă hăznui;
Rusule te-o blăstăma,
Nu ţi-i hăznui ţara.
Că ţi-i perde coruna,
Că de patru ai de zile
Nu mai dai bine la nime;
Le dai zile să trăia!
Cu tunu şi cu puşca.
..Multe dealuri prăbuşeşti
Şi neveste văduveşti
Şi prunci tineri nemniceşti.
Că s'o dus prunci tinerei
Ş'or veni ca vai de ei;
Şi s'o dus prunci dezmerdaţi
S'or muri de supăraţi.
Nu vă ciudiţi de ce-am scris,
Că m'o'nvins un mare plâns:
De trei ai şi şase luni
Umblă oamenii nebuni.
Nebună umblu şi eu
De nu ştiu de capu meu;
Nice pot ziua lucra
Nice pot sara cina,
Nici mă hodinesc noaptea,
Dacă văd cum îi lumea.

- -

Toate principiile generale sunt indiferente pentru bine şi rău. Cauza este că principiul se ţine de sfera abstractă iar binele şi răul de sfera concretă. Este dar fals în teorie şi timp pierdut în practică a discuta despre binele şi răul ideilor generale şi totul atârnă dela aplicarea concretă.

Titu Maiorescu

NOAPTEA SFÂNTULUI ANDREI

Doar 13 ani s'au scurs dela grozava crimă din pădurea Tâncăbeşti - şi parcă n'au fost niciodată frumoasele vremi ce'nfiorau cu adierea lor primăvăroasă, după o iarnă multiseculară, zorile unui neam. Pentru prima oară se strânseseră atunci, ca la o poruncă tainică, "români din patru unghiuri", să pecetluiască cu piepturile şi credinţa lor actul Unirii şi să înarmeze dârzenia Naţiunii faţă de norii negri ce se anunţau în Răsărit. Fii de răzeşi şi de moşneni, ei percepuseră încă de atunci ceeace mulţi fii de lorzi n'au ajuns nici astăzi să priceapă.

Hoarde după hoarde îşi duraseră sălaşuri pe întinsurile vechei Dacii; amintirea legiunilor romane se mai păstra doar în lespezile unor drumuri sau în ruine de castre, pe când "bădica Traian" stăruia încă în baladele nostalgic cântate în cătunele sărace din poienile codrilor. Dar plămada sănătoasă, născută din altoirea romană pe nobilul trunchi autohton, rămase până la urmă singură pe teren, în timp ce barbarii şi-au urmat calea tulburelui lor destin, sau.. "i-a'nghiţit pământul"! După retragerea tătarilor, lumea află cu uimire că pe crestele Carpaţilor şi în Balcani trăieşte un popor de limbă aidoma italică, a cărui urmă o credea deja pierdută de o mie de ani.

Principatele se'nfiripară repede. Voievozii, munteni şi moldoveni, se împinseră ca fulgerul la Dunăre şi Nistru, reluând în stăpânire vatra străbună. Ţările române se umplură repede de târguri şi mânăstiri, drumuri apărură peste tot, negoţul lua avânt, - când se ivi pericolul turcesc! De acum toată energia românească se va măcina mai bine de patru veacuri într'o disperată rezistenţă. Mircea, Ţepeş şi Mihai la Dunăre, Ştefan, Rareş şi Ioan Vodă la Nistru şi la Mare - sunt scăpărări ale geniului nostru militar în lupta cu "păgânii".

Se părea că Războiul Independenţei va repune pe Români în drepturile lor - speranţă încă odată înşelată după Războiul Întregirii: pe grumazul voinicului nedumirit încă de căderea lanţurilor apăsa greu genunchiul veneticului ajutat de hibrizii odrăsliţi din spurcata împreunare cu zoile Levantului. Prăpastia dintre slăbănogia cu ifose a coruptei clase conducătoare şi uriaşul potenţial al unui neam ce ieşia din robie în plină vânjoşie sufletească, era de netrecut. Lipsit de apărare, şi de îndrumare pe potrivă, poporul îşi dete iarăş, ca de atâtea ori în sângeroasa sa istorie, capi din răsadul său: nu unul, ci o generaţie întreagă, în frunte cu Corneliu Codreanu.

Obiectivul prim al luptei lor ar părea de neînţeles pentru o ţară de normală aşezare: ce e mai simplu şi mai natural decât un neam stăpân în casa şi'n rosturile sale? Dar ceeace e dela sine înţeles chiar într'un Stat tânăr ca al lui Israel, la noi trebuia cucerit cu lupte disperate. Dacă se limita la acest postulat, Codreanu încă împlinea o misiune epocală: aşa de cruntă era exploatarea populaţiei române de către străini şi cozile lor de topor! Dar el merge mult mai departe: intuind rosturile unui neam în eternitete, înţelege să tragă pe al său, în veşnicul contrast lumină-întuneric, cu totul în balanţa crucii. De aci şi poziţia sa automată contra bolşevismului, în ale cărui concepţii şi metode vedea balele anticristului şi care, prin imperialismul rus, ameninţa direct independenţa ţării şi fiinţa neamului său.

Pentru atingerea acestui rezultat, Căpitanul şi-a propus să crească în duhul virtuţilor prin care excelase românismul o întreagă pepinieră de români. Potrivit experienţei istorice, codreanul fiu al Moldovei a căutat la început să formeze un grup de tineri prin care să poată apoi lucra cu puteri sporite. Ce-i lega? Credinţa în Dumnezeu, încrederea în misiunea lor şi dragostea dintre ei: iată, în embrion Mişcarea Legionara, care "înainte de a fi o mişcare politică, teoretică, financiară, etc., este o şcoală spirituală.. Toţi cred că ţara noastră moare din lipsă de programe bune - zice Codreanu - dar ţara piere din lipsă de oameni: deci nu programe trebue să creiem, ci oameni, oameni noi.. Cea mai mare primejdie natională stă în aceea de a ne fi deformat, de a ne desfigurat structura noastră rasială dacoromană, dând naştere acestui tip de om, creind această căzătură, această stârpitură morală: politicianul.. Deaceea piatra unghiulară dela care porneşte Legiunea este omul.. un om în care să fie desvoltate până la maximum toate

posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru". Acest om "trebue apărat de toate vânturile primejdioase ale lașității,corupției,desfrâului și tuturor patimilor care înmormântează națiunile și ucid indivizii.După ce legionarul se va fi desvoltat într'un astfel de mediu,în cuib,în tabără de muncă,în însăși organizația și familia legionară,va fi trimis în mijlocul lumii: să trăiască pentru a învăța să fie corect,să lupte pentru a se învăța viteaz și tare, să muncească pentru a se învăța muncitor și iubitor de toți cei ce muncesc;să sufere,pentru a se oțeli,să se jertfească pentru a se deprinde cu depășirea propriei lui persoane,slujindu-și neamul.Oriunde se va duce va creia un mediu nou de aceeași natură.Va fi un exemplu."

Dacă trăia, Corneliu Codreanu ar fi fost cel mai sublim conducător și educator al unei națiuni. Cele de el predicate treceau întâi prin sita propriei experiențe,el trăia ceeace spunea și nu punea altora în spate ceeace însuș n'ar fi putut duce. "Conducătorii - zice el - trebue să fie în frunte în zile de mizerie.. Greșala istorică a fost aceea că acolo unde s'a creiat o elită bazată pe principiul selecțiunii,aceasta a părăsit de a doua zi principiul care i-a dat naștere,înlocuindu-l cu principiul eredității și consacrând sistemul nedrept și condamnat al privilegiilor de naștere.. Părăsirea principiului selecțiunii a dus la o elită falsă și degenerată.." Elita legionară,de el selectată în lupte,e pusă să jure că va duce "o viață aspră și severă,cu alungarea luxului și îmbuibării.. pentru că acesta este drumul înălțării;comoditățile,îmbuibarea,luxurile,trivialitatea,indică drumul decăderii națiunilor.. Nu pâine cu orice preț, ci onoare cu orice preț"!

Evident că astfel de preocupări nu puteau fi pe placul guvernanților: amenințați în existența lor parazitară ei reacționează în toate chipurile, mergând până la crimă. Notează Căpitanul,zugrăvindu-le magistral procedeele: "..Dacă ești tânăr cu studii,nu vei căpăta niciodată funcțiune la stat decât cu prețul vânzării conștiinței și credinței tale.. Statul a ajuns o școală a trădării,sunt uciși oamenii de caracter,iar trădarea este răsplătită din belșug. De ești comerciant român.. contravențiile vor curge una după alta,lovitură după lovitură,până te vor nimici. Dacă ești țăran, te vor duce cu mâinile legate din post în post,pe jos,zeci de kilometri, bătându-te în fiecare zi,la fiecare secție de jandarmi.Te vor ține nemâncat câte 4-5 zile,se vor uita pretutindeni ca niște fiare la tine.. Dacă ești muncitor,te vor da afară ca pe o cârpă din orice fabrică,din orice întreprindere.. Noi ne-am încadrat însă în cea mai perfectă ordine și legalitate,pentruca să nu ni se poată spune nimic.Dar aceasta nu va avea nicio valoare.Lozinca guvernelor va fi:"Nu vă putem distruge pentrucă ați călcat legile? Nu-i nimic,le călcăm noi și vă distrugem.. Durere lângă durere,chin lângă chin,suferință lângă suferință,rană lângă rană,pe trupuri și în suflete,mormânt lângă mormânt,așa vom învinge.. Primească Dumnezeu și suferința mea,spre binele,spre înflorirea neamului nostru".

Activitatea Mișcării se făcea mereu mai simțită:din cinci,câți erau la început legionarii ajunseră,în numai 10 ani,la cinci sute de mii! Țara se înviora de mari speranțe,poste tot apărea fapta crainicilor lumii noi, concretizată în zidiri de școli,biserici,case la săraci,fântâni. Guvernele i-au combătut cu calomnii,ademeniri,temnițe și asasinate,dar fără rezultat. Strălucita victorie din 1937 decise pasul disperat: întreaga Mișcare fu încarcerată,iar Căpitanul condamnat pentru trădare de neam! Legiunea era suficient de tare să dejoace planurile zarafilor din capul țării,dar "tineretul de astăzi - zice Codreanu - are prea adânc înfiptă conștiința misiunii sale istorice și a răspunderii sale,pentru a face acte necugetate, care să transforme România într'o Spanie sângerândă". Grija lui era ca nu cumva ai săi să facă acte de zel necugetat,care să primejduiască inutil poziția Mișcării. "Viața noastră a tuturor -exclamă el la Jilava- atârnă de țeava pistolului unui nebun"! Și cât ar fi ținut ca,la crima ce se urzea,ai săi să nu contribuie nici măcar cu pretextul! Ordinele sale fură categorice în acest sens,și nici până astăzi nu se știe lămurit cine și de ce a pus la cale puzderia de incendii,bombe și manifeste,puerile prin obiectivul lor mărturisit,dar grele de consecințe. Povestea Alecu Cantacuzino la R.Sărat - după cum ne-a relatat un martor - că,îngrozit de urmările,ușor de prevăzut,ale atentatelor,pe care n'avea cum le opri,a propus "grupului de comandă" ca,ajutat de înaltele relații ce avea,să "răpească" pe Căpitan și alte căpetenii din închisori,- dar a doua zi a fost arestat în casa ce

i se dase de către comandament ca ascunziş. Nu mult în urmă se întâmplă atentatul contra lui Ştefănescu-Goangă. Faptul fu abundent comentat în ziare pentru pregătirea opiniei publice; Carol II, abia întors dintr'o călătorie la Londra, Paris şi Berlin, ordonă suprimarea Căpitanului. Pentru mulţi, dilema sfinţeniei lui Petrache Lupu s'a lămurit la vederea unei fotografii în "Realitatea Ilustrată", care arăta pe ciobanul din Maglavit în gara Mogoşoaia oferind, nărod şi gângav, un braţ de flori unui om cu suflet îmbâcsit de crimă.

În noaptea Sf. Andrei, Căpitanul, Nicadorii şi Decemvirii sunt scoşi din închisoarea R.Sărat şi strangulaţi în pădure pe şoseaua spre Bucureşti. Cutremurătoarea veste s'a transmis a doua zi la radio, ca un fapt divers, între un tango şi reclama cremei Gladys: "În noaptea de 29-30 Noembrie a. c., s'a făcut un transfer de condamnaţi dela închisoarea R.Sărat la Bucureşti-Jilava. În dreptul pădurii ce corespunde km.30 depe şoseaua Ploeşti-Bucureşti, pe la orele 5, automobilele au fost atacate cu împuşcături de necunoscuţi cari au dispărut şi în acel moment, transferaţii profitând de faptul că transportul se făcea în automobile Brek tip jandarmi, deschise şi pe timp de noapte cu ceaţă deasă, au sărit din maşini, îndreptându-se cu vădită intenţie de a dispare în pădure. Jandarmii după somaţiunile legale, au făcut uz de armă. Au fost împuşcaţi: Corneliu Zelea Codreanu.. Constantinescu Nicolae, Caranica Ion, Belimace Doru.. Caratănase Ion, Bozântan Iosif, Curcă Ştefan, Pele Ioan, State Gr. Ioan, Atanasiu Ioan, Bogian Gavrilă, Vlad Radu, Georgescu Ştefan, Trandafir Ioan.," Un ordin anunţa unităţile de jandarmi că "Se va proveda cu ultima energie şi sumar împotriva tuturor indivizilor, cari se dedau la acte de violenţă, -iar împotriva teroriştilor chiar somaţiunea trebue socotită de prisos.. Deci se va trage fără milă pentru a se menţine cu orice preţ ideea de ordine şi autoritate, neadmiţându-se nicio ezitare sau slăbiciune din partea vreunui jandarm.. Înfrângerea grabnică şi iremediabilă a oricărei acţiuni criminale trebue să constitue pentru jandarmerie un punct de onoare şi o superlativă îndeplinire a datoriei."

Aceste comunicate apăreau şi în ziare, ieşite întâmplător în număr festiv pentru 20 de ani "dela unirea cea mare". Cap al guvernului era capul Bisericii; în guvern: laureaţii democraţiei româneşti, gentil oferiţi lui Irod de şcoala ce-i formase.

La teribila veste, lumea năvăli mută pe străzi, studenţii lăsau cursurile; elevii, cu ochi roşii de plâns, întrebau cu aviditate de pistoale. Dar cei mai mulţi n'au crezut: nu se putea să moară Căpitanul (n'ar fi permis-o Dumnezeu)! Şi-apoi deja interesaţii, cuprinşi de panică, împrăştie legenda cu evadarea în Bulgaria sau în Albania, iar speranţa învinge adesea judecata. Se părea însă unora că în văzduhul rece, deasupra Casei Verzi, rotea neliniştită o umbră uriaşe, blestemând cumplit fărădelegea - şi nenorocul unui neam.

Îi văd cum îşi fac grăbit bagajele. Li s'a spus că merg la altă închisoare. Unde? Nu ştiu. Dar sunt liniştiţi. Socotelile cu viaţa şi le-au făcut demult, nimic nu îi surprinde. Unul coase cu evlavie în căptuşală rândurile stângaci scrise de bunа lui bună care l-a crescut de mic: bătrâna se roagă Prea Curatei să nu închidă ochii pân'nu l-o vedea acasă; pe scrisoare se pot observa urme de lacrimi.. Altul împătureşte duios o batistă cu miros de levănţică, cusută de draga lui. O aştepta de Crăciun; de-or fi duşi prea departe, ar'să mai vină oare?..

După miezul nopţii sunt chemaţi la cancelarie. Tot mai slab se aud urările camarazilor rămaşi după zăbrelele celulelor. Lângă poartă, ajuns înaintea lor, Căpitanul îi priveşte cu dragoste şi grije. Alături câţiva gradaţi cu funii ascunse sub mantăi; privirea li-i piezişă, faţa fără'ndurare. Legionarii încep să aibă bănuieli. Unul din ei, cu pretextul c'a uitat ceva, aleargă pe scări înapoi spre celule, răcnind cu desnădejde: "Domnule Inginer, Domnule Inginer, l-au luat şi pe Căpitanul, e jos cu noi.."; un pat de armă şi o sudalmă îl reduc între ceilalţi.

Afară aşteaptă două brecuri deschise. Sunt poftiţi în ele. De bagaje nu e loc, dar vor sosi în urmă (ei să le depună în cancelarie..) Căpitanul caută cu drag în urmă: între zidurile mohorîte ale închisorii rămân tovarăşii săi cei mai încercaţi: credinciosul Clime, vrednicul Banea, devotatul Istrate, Bănică, Niculăiţă Totu.. I-au fost alături în toate luptele; cu ei, cu rănile lor a reuşit să redea unui neam încredere în propriile-i forţe.

Gându-i trece fugar pe la Ciuc, la Vaslui.. Căpitanul urcă decis în maşină: dac'o fi să fie, rămân aceştia, cari în numele său vor sgâlţâi cerul de toarte, vor frământa pământul ţării în lung şi'n lat pentru stârpirea neghinei ce împiedică grâul curat să se înalţe către soare.

Brecurile au mai multe rânduri de bănci fixe; legionarii sunt legaţi de ele cu mâinile la spate. Picioarele le sunt şi ele prinse de stinghia băncii din faţă. Fiecare are un jandarm în spate. Afară e urât. Burniţează. Şi e beznă. Maşinile se urnesc greu din zloată: convoiul morţii e în marş. Vântul lipeşte picături reci de frunţile înfierbântate. E târziu. Lumea doarme. Toată ţara doarme. În ceasul acesta greu nu e nimeni să-i scape, să-i mângâie. Satele dorm. Nicio lumină nu alintă fereastra unei case. Din cerul de tuci continuă să cadă picături mărunte. Sunt aşa de singuri! Aşa de părăsiţi! Unde's cârdurile de copii ce se ţineau grămadă după colindătorii verzi prin pulberea şoselelor, gângurind marşurile dătătoare de nădejdi? Şi ţăranii ce purtau în tabere care de bunătăţi? N'a fost niciodată larma voioasă de la Carmen Silva, vuietul satelor de bătălii, miile de oameni ce-i aclamau din tribunal! Basme! Singura realitate e bruta de la spate, ce pândeşte cu ştreangul pitit sub haina de ostaş. E noaptea rânduită de credinţa populară să se sortească hrană pe tot anul haitelor de lupi.

Iată-i în pădurea Tâncăbeşti. Burniţa a mai stat. Cânt de cocoş n'ajunge pân'aici. Şi nici lătrat de câine. Larma cocorilor s'a stins demult peste arborii goi. Maşinile pătrund adânc în codru, apoi încetinesc. Un maior începe să agite lanterna la dreapta şi la stânga: este semnalul! Jandarmii aruncă laţurile. Horcăitul victimelor, gâfâitul călăilor, sgomotul motoarelor, huruitul roţilor tăind noroiul, - totul formează o lugubră simfonie, demnă de tronul cui a patronat-o. Vor fi urlat câinii la stânile din Macedonia, vreo măicuţă din Ardeal va fi sărit din pat în chin de vise rele, va fi scheunat furios crivăţul prin hogeacurile din Moldova, vor fi mugit mai aprig valurile la Constanţa.. Dar lumea doarme. Doar strigoii veghează. Din 14 culmi de autentică şi dârză românie, maşinile duceau acum la Jilava 14 cadavre. Lumânări n'au avut. Nici flori. Şi nici colivă. Clopote nu s'au tras, bocitoare n'au jelit. Grijanie le-a fost sângele din vinele plesnite, şi bura înghiţită; spovedania vor face-o în faţa Tatălui de sus.

În ceruri, mare fierbere: satana a învins încă odată - cu voia Domnului şi ajutorul unor oameni. Arhanghelul scapără de ciudă. Iatei ajunşi. În front lângă General, aşteaptă Vasile Marin, Ciumetti, Virgil Teodorescu, Bălăianu, Cristache Solomon, Toader Toma, Pancu, Gligor, Gheorghe Negrea, Niţă Constantin, Tudose Popescu.. Moţa dă raportul. Căpitanul sare spre tronul ceresc. Şi Moţa cu el. Şi toţi. Îngenunche: Doamne, se roagă ei, am luat asupra noastră păcatele neamului acestuia; ci fă Doamne, din el, scutul Tău pe pământ şi fala Ta în ceruri!

Jos, prin neguri, pluteşte obosit globul terestru. Într'un oraş, deasupra Dunării, fariseii stau la sfat. Cu bărbi sau fără, grei de ani, uşori de cuget, ei reprezintă corupţia de cea mai pură speţă: deaceea au şi putut fi ţintuiţi, şcolăreşte, în uniforme cu viruşcă; peste pletele dalbe tronează, ridicol de maestos, chipiul "renaşterii naţionale". Acum se tem de spectre, ar vrea cât mai multe garanţii că morţii nu învie. Neliniştiţi, ei se trudesc să prăvălească peste o imensă groapă plină de corpuri răcite cu vitriol, tradiţionala piatră. Dar Căpitanul e prea sus ca să simtă desgustul. Din jertfa sa, a generaţiei sale şi a miilor de oşteni şi voievozi căzuţi pe linia aceluiaş Arhanghel, el vede crescând pe creste de Carpaţi un nou Sion, vatră a luminii lui Dumnezeu. Vocea lui tună, vuietul ei străbate văzduhul, se sparge de culmea Negoiului, ecoul ei sare din pisc în pisc, din parău în parău, din colină în colină, pătrunde pe văi, în sate, în cătune, intră în case, în suflete, în inimi: Să credeţi, camarazi, în învierea României legionare, pe care nici ura, nici mişelia, şi nici moartea nu o mai pot sfărâma!

Petre Musceleanu

VÂNT DE SEARĂ

În sbor trec peste mine anii
Departe'ntre străini mă frâng
Îmi plâng de milă măgheranii
Şi româniţele mă plâng
Tu, vântule cu şoapte line
Ce aroneşti a busuioc,

Du către alte ţări cu tine
Şi plâns şi dor şi nenoroc!
- Vânt de seară, vânt de seară,
Vânt pribeag de cireşar,
Du tristeţea mea amară
Vânt de seară, vânt hoinar.

Pe țărmuri negre și străine
Durut îmi port amarul greu
Nu știe nimenea de mine
Drumeții râd de plânsul meu;
Doar tu când luneci prin verbine
Tu, vânt de seară-adormitor,
Îmi porți tristețile cu tine
Și fruntea mi-o săruți ușor.

În sbor trec peste mine anii
Ca mâine, vântule blajin,
În piept s'or stinge măgheranii
În suflet cel din urmă chin.
Iar tu pribeag nu vei mai trece
Să-mi iei iubire, dor și cânt,
Și voi rămâne'n toamna rece
Bătut de ploi, în noapte frânt.

Radu Gyr

POMENIRE. La 22 Nov.1933 cădea la Constanța, împușcat în spate pe când lipea niște afișe, studentul VIRGIL TEODORESCU din Hârșova: e primul martir legionar, victimă a democrației românești. Scrie Moța: "..Iar tu mamă care, atunci când legionarii îți scoteau pe brațe din casă pe cel mai mare și mai scump copil, te tânguiai: "copilu' maichii, uite de ce nuntă ai avut tu parte", - să știi că rodul acestei sfâșietoare nunți e mai plăcut lui Dumnezeu decât rodul de prunci cu care ți-ar fi înseninat obositele bătrâneți.."

D E   T O A T E. Terminată vacanța, părintele Cosma s'a pus iar pe filantropii: sfinția sa a vizitat de curând lagărul din Bagnoli, dând global refugiaților suma de 5000 de lire (câte 70 de fiecare: cam 5-6 țigări). Nimeni n'a refuzat, toți crezând că's bani personali, proveniți cumva din liturghii; s'a regretat numai că așa "suflet românesc" nu face parte din vreun comitet. Alți refugiați se plâng că nu-l văd cu săptămânile prin Roma..

De importanța munificență nu s'a mai putut bucura tânărul Cosma din Constanța, mort în ajun de tuberculoză - fără să mai apuce predica în care se vorbea de 2000 de dolari împărțiți "frățește și creștinește": s'au bucurat în schimb ceilalți, auzind câți bani primiseră fără să fi știut nimic..

& Cearta dintre tinerii nat.-țărăniști pribegi amenință să ia proporții. Noi am înregistrat în Iulie, cu destulă obiectivitate contrastul grupelor Dănilă-"România Viitoare". Am primit apoi alte misive, dar hic et hunc nu avem cum controla veridicitatea afirmațiilor. D-l Liviu Marcu, "secretar al org. tineretului nat.-țărănist în exil" și d-l Dănilă, "secretar g-ral al tineretului nat.-țărănist din refugiu" - ambii sub egida mai marilor din partid: dd. Boilă și M. Râutu - se contestă reciproc. Acuzațiile de colaborare până mai ieri cu comuniștii sunt reciproce și, aparent, documentate. D-l Liviu Marcu anexează și 3 scrisori ale d-lor Bulzan, Moghioroș și Hardălău, cari precizând că numele d-lor abuziv au fost puse sub comunicatul Dănilă n. 1; comunicatul Dănilă n.2 susține însă că aceste desmințiri au fost smulse cu amenințări și înșelăciune. Drept care, ne mai înțelegând nimic, ne declarăm bătuți și lăsăm ISTORIA (sau "Moftul român") să judece.

& Întors de curând dela Roma, unde se vede că n'a tras, din păcate, niciun folos din înălțătoarele învățături ale Congresului pentru apostolatul laicilor, la care a luat parte, în speranța, probabil, că Dumnezeu o să-i ierte păcatele cu Atlasul Lingvistic, cu mulții franci elvețieni devorați în van și cu studenții dela căminul bombardat, profesorul-străjer SEVER POP, "de prezent" la Louvain și-a început activitatea de misionar mirean ponegrind, la Paris, "Vatra". Unor buni prieteni, cari lăudaseră foița noastră, filologul ridiclist le-a spus ardelenește: "No, prostovanilor (zice așa doară nu spre admonițiune, ci spre ingheim și încurăjare"), voi nu-i cunoascheți pe subversivii ceia", fără să aibă, rotofeiul nostru Rostogan, neo-creștin și neo-democrat pușcaria să precizeze că subversivii ceia, adică noi, sunt niște tineri, cel puțin onești, cari și-au pus în cap să apere patrimoniul de gândire și de acțiune al unei Mișcări prigonite tocmai de cine l-a îmbrăcat pe d-l Sever Pop cu pantaloni scurți și i-a agățat la gât fluerul de Comandant străjer, și să încadreze fenomenul legionar, care nu are nimic substanțial în comun nici cu fascismul nici cu nazismul în spiritualitatea românească. Numai întâmplător, și provocată, "Vatra" e silită să se ocupe uneori și cu o anumită specie de lichelism universitar pe care cine scrie o cunoaște bine din țară și care și-a trimis exemplare de prăsilă și în refugiu spre ghiftuirul nostru.

Cât privește pe prieteni, cari continuă să ne elogieze, le răspundem cum a răspuns Caragiale lui Mihalache Dragomirescu prin 1905, într'o scrisoare dela Berlin: "Nu vi se pare că prea ne lăudați? Că nouă nu ni se pare deloc!"

Radu Cornățeanu

CALENDAR NATIONAL

1 Nov.(1424): Ioan VIII Paleologul vine din Occident "prin părţile dela Dunărea,coborându-se într'o localitate anume Chilia".
1 Nov.(1595): După luarea Giurgiului,Mihai şi Báthory intrară în Bucureşti,"pe care îl aflară deşertat de locuitori". Peste 3 zile,Mihai însoţi pe Báthory până la Gherghiţa,unde se despărţiră.
1 Nov.(1599): Mihai intră în Alba Iulia,prin poarta Sf.Gheorghe;"călare pe un cal roib,purta o tunică albă şi pe deasupra o manta de aceeaşi culoare, având brodaţi,cu fir,mai mulţi şoimi.Pe cap avea binecunoscuta cuşmă,al cărei surguciu,cu pene de cocor,era prins printr'o copcă de aur;sabia,bătută în rubine şi împodobită cu aur,atârna în stânga;ciorapii erau de mătase albă,cismele de saftian galben.Opt slujitori,frumos îmbrăcaţi,duceau de frâu opt cai minunaţi,cu şeile bogat împodobite;veneau apoi trâmbiţaşii şi după aceştia lăutarii zicând din vioare.Urmau boerii şi căpitanii,îmbrăcaţi şi ei somptuos,apoi lungile şiruri de ostaşi.De o parte şi de alta a voevodului,plecate spre pământ,erau purtate steagurile luate dela Andrei Báthory. La porţile oraşului,Mihai primi cheile oraşului,trimise de episcopul Napragy.Curând după aceea i se aduse,în 22 de care,vistieria cardinalului, preţuind peste 200.000 de florini"(Giurescu).
1 Nov.(1924): Moartea lui Vladimir de Repta,mitropolitul Bucovinei.
1 Nov.(1925): Învestitura şi instalarea primului patriarh al României.
2 Nov.(1418): Moartea Doamnei Ana,soţia lui Alexandru cel Bun.
2 Nov.(1816): Moartea lui Gheorghe Şincai,lângă Caşovia.
2 Nov.(?)1920: Studenţii impun,la deschiderea Universităţii din Iaşi, slujba religioasă. "De atunci mi s'a înrădăcinat credinţa,care nu mă va părăsi - notează Corneliu Codreanu - că cel care luptă,chiar singur,pentru Dumnezeu şi neamul său,nu va fi învins niciodată".
5 Nov.(1594): Mihai încheie la Bucureşti,cu delegaţi ai lui Aron Vodă şi ai lui Sigismund Báthory,un tratat de alianţă.(Bălcescu)
5/15 Nov.(1646): Vasile Lupu termină o frumoasă fântână la Varna(Bulgaria),fântână ce va fi reparată la 1849 de Grigore Ghica al Moldovei.
5-6 Nov.(1784): Horia şi Cloşca ocupă Câmpeni,Abrud şi Roşia.
7 Nov.(1204): Cardinalul Leon do Santa Croce unge la Târnova pe arhiepiscopul Vasile ca primat al Romàno-Bulgarilor.
8 Nov.(1204): Acelaş cardinal încoronează pe Ioniţă ca rege şi îi dă diadema,sceptrul,bula de recunoaştere şi un steag cu chipul Sf.Petru,cum şi dreptul de a bate monedă. Ioniţă îi da un act prin care el,boerii şi clerul se supuneau bisericii romane.
8 Nov.(1497): Ştefan cel Mare termină mânăstirea Tazlău.
8/18 Nov.(1612): Se naşte la Silişteni(Fălciu),dintr'un modest neam de răzeşi, Constantin Cantemir.
8/9 Nov.(1714): Carol XII pleacă din Piteşti prin Braşov spre Suedia.
8 Nov.(1789): Austriacii intră în Craiova.La 10 Nov.vor fi la Bucureşti.
8 Nov.(1812): Dragomanul Dumitraki Moruzi e decapitat în lagărul vizirului,la Şumla, pentru trădare în chestiunea Basarabiei.
8 Nov.(1837): Deschiderea seminarului din Râmnicu-Vâlcea.
9 Nov.(1465): Moartea Doamnei Maria Oltea, mama lui Ştefan.
9/10 Nov.(1940): Un mare cutremur distruge multe clădiri în toată ţara, mai ales în Bucureşti.
10-13 Nov.(1330): Lupta de la Posada. Carol Robert intrase pe la Severin. Basarab oferi pacea,dar regele îl insultă faţă de trimişii săi,ameninţând că"îl va scoate de barbă din ascunzişurile sale". Din dezastrul luptei el se putu salva numai schimbându-şi hainele.
10 Nov.(1444): Lupta de la Varna.Iau parte:Vladislav al Ungariei (care cade în luptă),Ioan Huniadi,Vlad Dracu,unităţi polone,o flotă burgundă (echipată de veneţieni) şi câteva vase papale.
10 Nov.(1895): Moartea lui Alexandru Odobescu.
10 Nov.(1840): Moartea protopopului Ioan Moţa din Orăştie.
11 Nov.(1498): Ştefan termină biserica Sf.Ion din Piatra.
11 Nov.(1599): Blasie Ordög prezintă lui Mihai capul cardinalului Báthory,dar Mihai îi face o înmormântare crăiască,el însuş urmând cortegiul, şi pune să se taie capul ucigaşului.
12 Nov.(1570): Moartea Ruxandrei,fiica lui Rareş şi soţia lui Lăpuşneanu.
12 Nov.(1869): Moartea lui Gheorghe Asachi.
12 Nov.(1916): Şarja Regimentului 2 Roşiori, la Prunaru.

13 Nov. (1594): Mihai măcelăreşte pe creditorii turci strânşi în casa vistierului Dan.
13 Nov. (1750): Soborul moldovean alege mitropolit pe Iacob Putneanu.
14 Nov. (1497): Sfinţirea bisericii "Înălţarea Domnului" dela Neamţu.
14 Nov. (1581): Diaconii Şerban şi Marian, ucenici ai lui Coresi, încep Palia de la Orăştie.
15 Nov. (1794): Moare, la Neamţ, Paisie Velicicovschi. Născut la Poltava, învăţase româneşte la Poiana Mărului (R. Sărat), apoi a stat la Dragomirna, Secu şi Neamţ.
16 Nov. (1364): Moartea lui Nicolae Alexandru Basarab, îngropat la C-Lung.
16 Nov. (1476): Ştefan alungă din Muntenia pe Laiotă Basarab şi redă tronul lui Vlad Ţepeş.
17 Nov. (1432): Alexandru Aldea dărueşte mânăstirii Dealul satele Răzvad şi Alexeni.
17 Nov. (1864): Înfiinţarea episcopiei Dunării de Jos, la Ismail.
18 Nov. (1477): Moartea lui Teoctist, mitropolit al Moldovei dela 1451. Scrisese un tetroevanghel, de el dăruit mânăstirii Neamţu "pentru rugăciunea sa şi a celor ce vor citi pe el şi vor asculta cu osârdie".
19 Nov. (1467): Matei Corvin arde târgul Trotuşului. Ungurii înaintau "prădând ţara, nimicind şi arzând cu cruzime, prefăcând în cenuşă oraşele şi satele, ucigând copii şi necinstind bisericile şi săvârşind multe nelegiuiri pe care nu se cuvine nu numai a le spune, dar nici a le gândi şi pe care nu le-au făptuit niciodată nici păgânii Turci sau Tătari" (dintr'o scrisoare a lui Ştefan, din 1 Ian. 1468, către regele Poloniei).
20 Nov. (1599): Mihai deschide Dieta din Alba Iulia.
21 Nov. (1770): Ruşii intră în Brăila. La 25 vor fi la Bucureşti.
21 Nov. (1917): Sfatul Ţării proclamă autonomia Basarabiei.
21 Nov. (1941): Moartea prof. Ion Zelea Codreanu.
23 Nov. (1407): În drum spre Severin, Mircea se opreşte la Tismana, căreia îi dă dreptul esclusiv de pescuit în Tismana şi de păşunat între satul Tagora şi munte.
23 Nov. (1732): Nunta lui Constantin Mavrocordat, la Bucureşti, cu fiica marelui vornic moldovean Constantin Ruset.
23 Nov. (1769): Moartea lui Constantin Mavrocordat, la Iaşi.
24 Nov. (1473): Ştefan cel Mare intră în Bucureşti "şi luă pe Doamna lui Radul Voevod şi pe fiica lui, unica sa fiică, şi toate comorile lui şi toate hainele lui şi toate steagurile lui, şi petrecu acolo trei zile cu veselie".
24 Nov. (1920): Moartea lui Alexandru Macedonschi.
25 Nov. (1600): Mihai pierde o luptă cu polonii prin părţile Loviştei.
25 Nov. (1885): Moartea lui Grigore Alexandrescu.
26 Nov. (1806): Ruşii intră în Hotin.
26 Nov. (1853): Pius IX înfiinţează provincia bisericească română, independentă de cea ungară, cu mitropolia de Făgăraş-Alba Iulia, episcopiile din Gherla şi Lugoj şi cea mai veche din Oradea.
28 Nov. (1439): Tătarii pradă Ţara Moldovei "până la Botoşani".
28 Nov. (1922): Moartea lui Vasile Lucaciu.
28 Nov. (?)1940: Asasinarea lui Nicolae Iorga.
29 Nov. (1474): Ştefan anunţă papei Sixt IV propunerile de alianţă ale şahului Uzun Hassan.
29 Nov. (1719): Damaschin de Râmnic, în sobor cu egumenii din Bistriţa, Arnota şi Govora, cere Austriei, de care ţinea acum Oltenia, ca scaunul său să nu fie supus mitropoliei din Belgrad.
30 Nov. (1495): Ştefan termină biserica din Huşi, unde va fi episcopie.
30 Nov. (1678): Şerban Cantacuzino e îmbrăcat la Adrianopol cu caftan de domnie.
30 Nov. (1938): Asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu şi a 13 capi legionari.

Petre Vălimăreanu

CONFESIONALE. În ÎNDREPTAR, nr. 10-11, pag. 4, citim că, la 2 Septembrie, "la biserica Sf. Ioan din Detroit. Mons. Vasile Marchiş, împreună cu preoţii I. Spătariu, G. Pop, L. Puşcaş şi G. Mureşan, a oficiat sfânta Lithurghie pentru episcopii, preoţii şi credincioşii uniţi care îndură prigoana bolşevică".
Credem că mai multă generozitate n'ar fi mâniat deloc pe Dumnezeu şi ar fi mai astupat puţin din şanţul ce separă nişte bisericuţe create numai de meschinăria omenească: ce-ar fi fost dacă iluştrii clerici se rugau pentru toată creştinătatea, ba chiar pentru toată lumea care, alături de uniţi, "îndură prigoana bolşevică"?

DORURI ȘI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

- N.B.-Elveţia: " ..1000 lire pentru Vatra,1000 lire pentru F.B. şi restul pentru un parastas pentru tineretul căzut în 22 sept.1939. Rămâneţi sănătoşi."

- B.T.-România: " ..Nu se vede nici cel mai mic gest de solidaritate cu o altă lume care are cel puţin meritul că ştie să moară.. Vorbele,corurile şi alte.. zicători nu le mai ascultă nimeni de aici,-deasemeni "săptămâna în Marea Britanie" sau "cum trăieşte cutare fermier în Statele Unite",- toate sunt de un asemenea grotesc încât doar un cap apusean mai poate crede că poate "mângâia pe cineva.De multe ori ni se face şi morală arătându-ni-se dif.progrese morale constatate acolo la voi.Dacă cunoşti pe aceşti vorbitori,şi dacă nu-i cunoşti caută de-i cunoaşte,strigă,ţipă,urlă la ei să înceteze,- dacă nu pot,dacă nu vor,dacă nu pricep să facă altceva,să lase cel puţin lumea asta de aici în pacea prevestitore de moarte.- Răfuelile vor veni,vor fi crunte,vor cădea mulţi,însă un singur lucru trebuie să faci să se priceapă acolo:oricine va veni,oameni fără simţ,eroi de coruri şi de conferinţe de curaj,etc..-toţi vor fi tocaţi pe butuc cu toporul,aceasta ţi-o spune oricine şi de oriunde de pe aici. Aici la noi nu se uită că a existat cândva o societate de salvare fie pentru sinucigaşi fie pentru înecaţi,- şi lumea apuseană nu are timp de aşa ceva.."

- G.C.-Germania: " ..Am scris nenumărate scrisori la Părintele Truţă de la ziarul Sollia,dar ca ajutor mi-a trimes un ziar de-al D-lor unde să citesc unde şi când dau banchete,festivaluri şi altele,care în loc de curaj mi-au dat lacrimi amare.. Ţin să vă mulţumesc din adâncul sufletului.. Banii mi-au fost trimişi de d-l F.B.. cum i-am primit,i-am şi trimis a-mi scoate piciorul dela reparat,iar astăzi,adică de trei zile,m'am sculat din pat,începând a mă plimba prin cameră.."

- C.C.-Franţa: "..sunt unul dintre tinerii cari şi-au sfârtecat trupul în vâltoarea şi măcelul de ieri,luptând în tranşeele acestei nefericite Europe.Invalid de război,cu rănile încă nevindecate.. Mi-am plimbat tinereţea pe aceleaşi plaiuri argeşene şi muscelene.. m'a însufleţit acelaş Ideal şi am visat acelaş "Mâine de atuncea,de iederă şi fum.."

- I.A.-Germania: "..putui şi eu să citesc frumoasele articole în legătură cu diferite probleme româneşti.. actuale pentru noi toţi,care de bine de
rău am mai păstrat încă ceva din bunul simţ pe care Căpitanul atât de mult
îl dorea fiecărui Român.. ..asta îmi arată legionarul aşa cum încă de mic
mi-l închipuiam în visurile mele de frate de cruce.. drumul meu este deocamdată să fiu alături de cei care păstrează învăţătura Căpitanului nealterată şi fără încolituri perfide pentru a-şi scuza ei singuri slăbiciunile
sau interesele.. voi trimite o umilă danie de 15 D.M. pentru gazeta Dvs."

- T.B.-Germania: "..Este o foaie onestă şi de curaj.Dacă uneori mai pişcă
poate că nu e aşa de rău - deşi eu unul am părăsit de mult atitudinea bătăioasă pe care am avut-o. Nu numai mie,ci unei serii întregi de camarazi
le-a plăcut f.mult linia de înaltă obiectivitate pe care ai adoptat-o.Este
dureros că trebue să se dea în vileag o serie întreagă de lucruri - care
sunt numai ale noastre - însă dacă unii au început,e necesar ca lumea să
se lămurească. ..Amintirile neplăcute pe care le-am trăit în ultimii 10 ani,
depărtarea de linia Căpitanului,ne-a făcut pe mulţi să adoptăm o linie de
delăgare,care nu ar fi trebuit să existe.E dureros să vezi cum în cadrul
Mişcării s'a născut această luptă de poziţie,care macină şi bruma de legionari ce mai există.Unde ceva ajunge?Cum poate fi împiedicat acest proces
de dezagregare?Cine poate să pună stavilă infamiei din năuntru?.."

- F.R.-Argentina. "..am fost complet străin de dezolantele,şi totuş aşa de
umanele (pentru nişte bărbaţi închişi ani dearândul în lagăre) încleştări de
pasiuni,care au dus la primele schisme.Nu le-am cunoscut,aceste triste aspecte ale Legiunii,şi vreau să le ignor. ..în convingerea(socratică) a bunătăţii esenţiale a omului(şi a legionarului mai cu seamă),în convingerea
deasemeni că tot răul izvorăşte din ignoranţă,din tăcere,din necomunicare,
îmi exprim nădejdea că schimbul de păreri,între cei mai buni fii ai ţării..
nu poate decât contribui la spulberarea norilor grei de neînţelegere ce apasă asupra noastră.Mai mult decât dreptul,avem datoria să stăm de vorbă
şi să încercăm,cu bună credinţă,să contribuim a aduce înseninare şi dragoste,acolo unde câţiva bieţi oameni,rău loviţi şi desfiguraţi de soartă,s'au
străduit să împrăştie ură şi venin".

POLIVALENŢA ANTICOMUNISMULUI

Cu riscul de a supăra iarăşi nenumărata turmă a conformiştilor şi a filistenilor,gata oricând să îmbrace costumul de paiaţe al vreunui "Front al renaşterii naţionale",trebuie să mărturisim răspicat că nouă anarhia de idei,de sferturi de idei şi de opinii din viaţa de pribegie nu ne displace. Prea a fost înăbuşită,în România "democratică" de ieri,orice libertate de critică;prea multe erau persoanele şi instituţiile "tabù";prea se muşamaliză totul cu pretextul interesului naţional,pentru ca acum,în contact cu autenticele forme de democraţie din Apus,refugiatul român să nu cultive cu entuziasm planta luxuriantă a criticei,să nu se răsbune pentru infinitele inhibiţii de ieri;cu atât mai mult cu cât e incontestabil că,în emigranţă, a reapărut cu şi mai multă vigoare "mizeria vieţii noastre publice" de ieri,cum ar spune Eminescu: jaf în banii Statului,căpătuiri pe spinarea nenorociţilor,camarila în jurul Regelui,politicianism imund,vânzare şi cumpărare de conştiinţe puse la mezat (vai,câte "convertiri" de intelectuali a înregistrat în ultimii ani viaţa în refugiu,pe câţi profesoraşi nu i-a isbit fulgerul Graţiei,până a-i face să-şi piardă minţile,pe drumul Damascului!)

Libertatea de critică,pe care Românii şi-au luat-o în exil,nouă prin urmare nu ne displace. Dimpotrivă. Cel mult,am dori-o mai documentată, la un nivel de argumentare mai înalt. Şi decât a o deplânge cu lacrimi de crocodil,care nu schimbă situaţia,preferabil ar fi să se examineze cauzele adevărate,concrete,ale babiloniei de păreri şi de idei. E ceea ce înţelegem să facem,pentru un început,cu acest articol.

Există o bază comună a pribegiei de astăzi: anticomunismul. Însă e vorba de o bază cu numeroase feţe,a căror diversitate are darul,poate, să ne explice,cel puţin în parte,încurcarea de limbi din refugiu.

Ab Jove principium: s'o începem atunci dela pătura conducătoare de ieri,care astăzi apare atât de înverşunată împotriva comunismului. Trebue să observăm dintru început că actuala ei atitudine e cel puţin suspectă,întrucât vine cu o întârziere regretabilă. De treizeci de ani tineretul românesc denunţă pericolul de la Est şi luptă împotriva bolşevismului: pătura conducătoare,formată din toate "lepădăturile Orientului şi Occidentului" (Eminescu o să ne ierte că recurgem aşa de des la magistralele-i expresii, care sunt adevărate sentinţe),cum a răspuns acestui denunţ şi acestei lupte? S'a aliat oare cu tineretul sau nu cumva,printr'unul din exemplarele-i cele mai tipice şi mai corupte,Titulescu,a năzuit să îmbrâncească ţara încă de acum 15-20 de ani în braţele Molochului răsăritean? Dar să lăsăm trecutul oarecum îndepărtat. Ceea ce e şi mai suspect e că,după acest al doilea războI mondial,şi chiar în timpul răsboiului (curţile marţiale au să aibă serios de lucru,dacă şi când ne vom întoarce în ţară..),căpeteniile noastre politice au umblat braţ la braţ cu comunismul,l-au cultivat,i-au asigurat complicitatea,fără să ţină socoteală - ei,reprezentanţii naţiunii! - de adevăratele simţăminte ale naţiunii,care erau hotărît anticomuniste. Aparenta convertire de astăzi a politicienilor noştri la democraţia apuseană nu cumva e urmarea piciorului în spate,pe care la un moment dat l-au primit de la Vâşinski? Noi avem impresia că dacă pătura noastră conducătoare ar fi fost încă tolerată la banchetul călăilor dela Bucureşti,ea n'ar fi avut nimic împotriva unei colaborări,care era în realitate o complicitate cu comuniştii,fără să ţină socoteală de suferinţele poporului. Politicienii noştri - aceasta nu va trebui să se uite la darea socotelilor - nu au ieşit ei de la Guvern de dragul democraţiei şi al libertăţii:dela Guvern au fost alungaţi,- şi iată-i deveniţi imediat anticomunişti înverşunaţi!

Asemănătoare e situaţia marilor capitalişti,de tipul Auşnit sau Malaxa: câtă vreme regimul dela Bucureşti nu le-a atins privilegiile,anticomunismul dormea în ei somnul morţilor;s'a trezit brusc numai când Ckişinevschi a pretins o parte din profiturile realizate pe spinarea prea îngăduitorului popor român (a "stafiilor vinete" ale ţăranilor români,de care vorbeşte Iorga într'o pagină memorabilă).

Există,vasăzică,în viaţa de astăzi a emigranţei româneşti,o categorie de anticomunişti sui-generis:ei sunt anticomunişti numai fiindcă actualul regim comunist le-a luat privilegiile,politice sau economice,şi nu fiindcă regimul dela Bucureşti nu ar fi democratic sau liberal în sens larg. Cam pentru aceleaşi motive politicienii şi marii capitalişti români s'au aliat

ieri împotriva tineretului,vârîndu-l în temniţe şi asasinându-i căpeteniile: temeau aceeaşi pierdere de privilegii,înlocuirea clasei conducătoare,în toate domeniile:dela administraţia Statului până la comerţ şi industrie.

De meschinăria acestei atitudini,care în definitiv nu are nimic comun cu interesele nici vitale nici secundare ale neamului,şi care ne aminteşte o frază celebră a lui Rivarol,după care "patriotismul e ultimul refugiu al pungaşilor",ne consolează,în mai mare sau mai mică măsură,celelalte specii de anticomunism,din care amintim câteva.

Mare parte dintre intelectualii noştri,bunăoară,formaţi la şcolile sau în metodele Apusului raţionalist - fie sub aspectul pozitivismului şi al ştiinţificismului,fie sub aspectul idealismului de marcă kantiană - e anticomunistă,fiindcă,în realizarea pe teren,comunismul impune o unică filosofie,pe cât de exclusivistă,pe atât de inacceptabilă:materialismul istoric,în derivaţiile-i leniniste şi staliniste,care nu sunt altceva decât adecvarea materialismului istoric la necesităţile de politică imperialistă ale Rusiei.Obişnuiţi cu libertatea cercetării ştiinţifice şi cu libertatea de a da publicităţii rezultatele acestor cercetări,oamenii noştri de cultură e natural să nu poată suporta restricţiile,pe care regimul comunist le impune,sau piruetele,la care sunt condamnaţi,ca să dăm un exemplu,lingviştii noştri în ţară,în urma unei "intuiţii" - se înţelege:genială - a lui Stalin. Rândurile de sus sunt,natural,valabile şi pentru artişti.

Anticomuniştii sunt deasemenea creştinii,care,având dogmele şi moralitatea lor,nu înţeleg să le părăsească în favoarea altor dogme,cum nu înţeleg să înlocuiască legea iubirii cu legea urei,legea junglei.Catolicii,mai înverşunaţi decât ortodocşii şi decât protestanţii,fiindcă ofensiva antireligioasă a Cremlinului în ţările satelite i-a lovit în special pe ei şi are ca obiectiv principal Vaticanul.Când noi citim prin urmare în ziare declaraţiile cutărui demnitar occidental,care îşi gargariseşte gura cu speranţa într'o convieţuire paşnică a Apusului cu Răsăritul,ne întrebăm dacă profesia de creştinism,pe care acel demnitar occidental continuă s'o facă,e altceva decât o enormă încercare de înşelătorie:căci pacea creştinismului cu Anticristul pentru un bun creştin e o erezie,înainte de a fi o aberaţie.

Pentru motive de valabilitate minoră pe plan general românesc,dar desigur decisive pe planul personalităţii fiecăruia - vorbim de oameni cinstiţi şi nu de lichele - profesează anticomunismul:temperamentele individualiste,care nu acceptă niciun fel de colectivizare,cu atât mai puţin colectivizarea spiritului;anarhicii;socialiştii,supralicitaţi abuziv în numele marxismului;ca şi bruma de democraţi cinstiţi,idealişti,pe care refugiul românesc îi poate număra pe degete.

Marea masă,însă,a refugiaţilor - oglindind just situaţia din ţară - e anticomunistă fiindcă pentru ea comunismul se identifică,în acest moment istoric,cu Rusia,adică,aşa cum au intuit-o marile spirite ale românismului dealungul veacurilor,cu duşmanul cel mai periculos şi am spune mai natural al neamului.Comunismul este o ideologie ca atâtea altele:se pot găsi în el calităţi şi defecte,mai mult defecte decât calităţi,şi,dacă în ţara noastră e de importaţie,nu mai puţin de importaţie a fost,în veacul trecut,liberalismul.Graţie apoi sacrificiilor enorme ale generaţiei tinere,sub călăuza lui Codreanu,neamul nostru e vaccinat împotriva comunismului.Pericolul mortal pentru noi,ca fiinţă etnică în răsăritul Europei,nu este prin urmare comunismul în sine,ci comunismul ca armă de pătrundere şi de desnaţionalizare în slujba Rusiei imperialiste.De comunism Rusia lui Stalin se serveşte astăzi cum în veacurile trecute se serveau de ortodoxie ţarii:pentru a se lăţi,de când e lumea,orice imperialism a recurs nu numai la forţa armelor; dar şi la cântecul de sirenă adormitor al vreunei ideologii.

Noi suntem deci - şi trebue să fim - anticomunişti nu numai fiindcă suntem creştini sau ne-am format cultura şi educaţia politică la şcoala raţionalistă a liberalismului apusean;suntem - şi trebue să fim - anticomunişti în primul rând fiindcă Rusia de astăzi,ca şi cea de ieri,ameninţă fiinţa însăşi a neamului nostru,în totalitatea ei şi nu numai sub un aspect: alterându-i,prin deportări şi asasinate în masă,componenţa;desnaţionalizând în mii de moduri;falsificând limba,credinţa,spiritul însuşi al neamului.Pericolul comunist e pericolul imperialismului rusesc şi nu, sau nu în primul rând, al unei ideologii aberante, pe care poporul român a învăţat la timp s'o vomite.

Dragoş Măgureanu

S E M N A L Ă R I

- Pictorul EUGEN DRĂGUŢESCU a expus ultimele-i lucrări, obţinând un frumos succes de critică şi de public, în Palatul Comunal dela ASSISI. Inteligentul comentator, în linii şi culori, al versurilor poeţilor noştri moderni a terminat de curând opera "Gesù Fanciullo", care îşi va avea locul într'una din capelele Colegiului Leone XIII dela MILANO.
- Părintele profesor Frédéric Tailliez a documentat, în ziua de 7 octombrie, într'o nobilă conferinţă ţinută la Santa Brigida, la ROMA, prigonirea bisericii unite în România comunistă. Manifestaţia a avut loc în cadrul activităţii Asociaţiei internaţionale "UNITAS".
- În cursul prezentei stagiuni muzicale, la teatrul San Carlo, NAPOLI, va dirija maestrul IONEL PERLEA şi va cânta tenorul PETRE MUNTEANU; la Teatrul Comunal dela BOLOGNA va cânta, în "Samson şi Dalila", tenorul EMIL MARINESCU.
- Ni se semnalează din Canada activitatea tenorului I. TĂUTU-RAINER, care cântă regulat la posturile de Radio din TORONTO bucăţi din compozitori clasici şi moderni, precum şi cântece populare româneşti.
- ITALO ZINGARELLI, "L'instancabile scienza sovietica: non Roma, ma gli Slavi civilizzarono la Romania", în "Il Tempo", Roma, 16-X: într'un comentariu pe marginea Conferinţei Uniunii Latine dela Rio de Janeiro, la care România oficială nu a fost reprezentată, se pune în lumină opera de desnaţionalizare şi de slavizare a ţării latine din Răsărit de către actualul regim comunist.
- S. LESKI, "Liquidata dai comunisti la Şcoala Română di Roma", în "Il Popolo", Roma, 18-X: articolul, bine documentat, rezumă istoria Şcolii Române din Roma dela întemeiere până astăzi şi scopul pentru care a fost înfiinţată; deasemenea, arată ce au făcut comuniştii din înaltul institut de cultură al lui Pârvan, transformat în sediu al Legaţiei RPR şi într'o cloacă de propagandă comunistă. Ni se pare totuş că ziaristul polonez e prea indulgent cu ultimii diriguitori ai Şcolii, care ar fi avut, după părerea noastră, posibilitatea să salveze ceva din materialul extrem de preţios al Bibliotecii : şi ei au sperat în menţinerea posturilor..
- Aniello COPPOLA, "Note di un viaggio nella Romania popolare: Il cammino del Danubio accorciato di 400 km.", în "L'Unità", Roma, 6-X: aflăm din entuziastul articol publicat în ediţia italiană a "Pravdei" că la "cea mai mare construcţie socialistă din România" iau parte 30.000 de muncitori (nu ni se spune dacă printre ei nu se află şi mii de prizonieri politici); că "zona e interzisă", întrucât se lucrează cu dinamită; că în anul 1949 s'a lucrat la 25 de grade sub zero; că director general la Canal e (ceeace ştiam, dar ne era frică s'o spunem, fiindcă s'ar fi supărat la "Nation Roumaine") inginerul Marcel Grünberg; că în sfârşit s'a început la MIDIA construirea unui port de cinci ori mai mare decât portul Constanţei.

Am primit:

(Îngăduiţi-ne două observaţii preliminare: I. Schimbul de reviste şi publicaţii este în Apus o normă de educaţie civilă şi democratică, indiferent de opinia politică şi de atacurile, fie cât de violente; e neplăcut să recurgem uneori la amici ca să împrumutăm un periodic al emigranţei; "Vatra" se trimite tuturor publicaţiilor din exil, a căror adresă o cunoaştem. II. Pe noi nu ne înspăimântă, cum stă scris în corpul revistei, numărul mare al publicaţiilor exilului; ne înspăimântă adesea limba în care sunt redactate, fiindcă destul stâlcesc şi schimonosesc comuniştii limba în ţară, pentru ca noi să ne permitem tristul lux al imitării lor: fără să facem nume, amintim câteva din principalele erori de limbă, peste care am dat în revistele mai recente: "civilizatoric", "organizatoric", "combinatoric" (să-i lăsăm monopolul acestor barbarii poetei regimului, Maria Banuş, care întrebuinţează cu tot atâta eleganţă şi simţ românesc al limbii: "partinic", adică ceea ce se referă la partid), "repercursiuni", "Mareşal de Franţa", "a comunia", etc. etc. Ne-a rămas atât de puţin, în viaţa băjenară, din patrimoniul neamului, încât e un sacrilegiu a poci limba.. Nu mai vorbim de gramatică, pe care nimeni, începând dela profesorii universitari, n'o mai respectă, probabil ca să se confirme încă odată că între gazetărie şi gramatică raporturile sunt cele tradiţionale dintre câine şi pisică: când nu se scrie "însu-şi", "însă-şi", fărădelege comună în publicistica pribegiei, se acordă greşit adjectivul pronominal, de pildă: "însăşi Comitetul Naţional", sau "noi înşişi": apostroful şi liniuţa îşi schimbă locul şi funcţia ca la cadril; în darea de seamă a unei Biblioteci am citit "la doui ani dela înfiinţare", acel "doui" urmând

exemplul,nu mai puţin barbar,al lui "noui":"cărţi noui",publicaţii "noui". (Iorga obişnuia să spună că sunt "boui" cei ce scriu "noui": noi nu îndrăsnim s'o facem,fiindcă ar rămânea prea puţini,în exil,Românii bipezi). Natural,observaţiile de mai sus se aplică şi "Vetrei",unde ori din distracţie, ori din repezeală,ori din uitare,greşelile nu lipsesc).

- GÂNDURI LIBERE,Paris,3(iulie 1951): o lectură atentă a bunei reviste socialiste din Capitala franceză,la care colaborează,între alţii,Ion Crenguţă, C.Amăriuţei,Şerban Voinea,Petre Grecianu,Adrian Comşa,G.Nicoară,Sasa Basarab, ne întăreşte în convingerea că un dialog şi o convieţuire politică a noastră cu socialismul sunt nu numai posibile,dar şi de dorit:fiindcă,dacă pe plan teoretic ne despart multe (de pildă,pentru noi "conştiinţa determină fiinţa" şi nu viceversa..),pe terenul concret al politicii româneşti ne leagă dorinţa de înlocuire a oamenilor şi a sistemelor nenorocite de ieri. Revista dela Paris aminteşte,cât se poate de oportun,figura patetică a marelui Panait Istrati,care pare,prin suferinţele îndurate şi sinceritatea atitudinii, unul de ai noştri,din generaţia hulită şi prigonită; şi publică (furându-ne, fără să ştie,ideia) o frumoasă poezie a lui Arghezi,"Altădată",de actualitate politică.

- ORIZONTURI,Stuttgart,III,4-6 (aprilie-iunie 1951):revista d-lui Const. Ghidel aduce şi de data aceasta bune studii şi articole meditate sau documentate.Am citit cu atenţie,sub semnătura directorului,"Exil şi destin",a cărui concluzie în principiu o împărtăşim:dar cine trebuie să-i aleagă pe aceşti "reprezentanţi ai ştiinţei şi culturii româneşti",care să constituie un fel de "comandament spiritual" al emigranţei? Demne deasemenea de toată atenţia articolele:"Actualitatea mărturisirii ortodoxe a lui Petru Movilă", în care d-l GRIGORE NANDRIŞ,aducând date noi asupra operei examinate -"cea mai înaltă expresie a ortodoxismului răsăritean"-,susţine caracterul occidental sau mai exact mediteranian al civilizaţiei bizantine,"continuarea directă,desvoltarea organică a culturii greco-romane";"Perspectiva gândirii politice eminesciene",de Leontin CONSTANTINESCU: o nouă expunere ordonată şi onestă a ideilor marelui poet,pentru care "politicul,departe de a se reduce la un sindicat de interese ascuns sub o patriotică destinaţie,este arta de a proecta un ideal în domeniul posibilului,este invitaţia de a angaja viaţa pe o idee generoasă"(trăgând consecinţele acestui adevăr,nu ajunge autorul la concluziile la care a ajuns d-l C.Papanace în lucrarea recentă?); "Sensul şi tragicul solidarităţii sociale",de Ştefan Teodorescu; "Consideraţiuni cu privire la producţia agricolă a României în ultima decadă",studiu tehnic de mare importanţă semnat de d-l IULIAN PRUNDEANU; mişcătoare evocări din Basarabia şi Bucovina răpite; o anchetă cam bizantină asupra"rolului polemicei",ale cărei "limite organice" pentru noi nu pot fi decât bunul simţ şi educaţia; o utilă "oglindă a revistelor germane",care,în limita posibilităţilor,ar trebui imitată în toate ţările unde apar reviste româneşti; şi o contribuţie bibliografică de cea mai mare importanţă a profesorului VIRGIL MIHĂILESCU,neîntrecut în acest câmp de activitate: "Buletin bibliografic,1945-1950".

- CUGET ROMÂNESC (Pensamiento rumano),Buenos Aires,I,4,1951. I.G.comentează discursul din iunie,la Fundaţia universitară Carol I dela Paris,al Regelui, recomandând constituirea unui Comitet sau Consiliu cu adevărat naţional şi o conducere nesectară a instituţiei reînviate la Paris; Liviu Bogdan ilustrează în cuvinte ponderate "semnificaţia unei alegeri"(a episcopului ortodox din America); arhitectul Ovidiu Coatu vorbeşte competent despre "casa românească";etc.Suplimentul literar al revistei aduce pagini,alese cu gust, din Arghezi,Cotruş,Creangă,Gane,Crainic,Cerna,Voiculescu,Macedonski,Blaga, Goga,Kogălniceanu,Bălcescu,Stamatiad,şi,ca încheiere,sub reproducerea unei icoane româneşti,"Rugăciunea" lui Eminescu.

- CUVÂNTUL STUDENŢIMII,organ trimestrial al Federaţiei studenţilor români din străinătate,München,I,1(iulie-sept.1951).Rezervele noastre asupra felului în care a fost constituită,prin surprindere,Federaţia şi asupra manifestaţiei,să spunem eufemistic:echivoce,dela Roma,au fost expuse într'unul din numerele trecute ale "Vetrei". Că nu prea ne-am înşelat o dovedeşte articolul de fond,semnat pretenţios "studenţimea română",căreia desigur nu i se poate imputa vina de a scrie un articol atât de plat şi de generic,sub-gimnazial: "noi,studenţii din pribegie,vom înfrunta fără teamă (pe jos şi de pe cal?n.n.) pe duşmanii românismului nostru şi îi vom forţa să înţeleagă însfârşit că ei.. vor putea colhoza (!) câmpiile noastre,vor încătuşa -

momentan - cugetul poporului nostru", dar desigur nu vor reuşi să comită două pagini mai ridicole decât acestea. Revista prezintă totuş câteva articole care ies din zodia mediocrităţii.

- ROMÂNIA, foaie românească independentă, Buenos Aires, III, 3bis, 4 şi 5: revista d-lui Al. Franco e ponderată în judecăţi şi bogată în informaţii. Articolele de fond ne găsesc în mare parte de acord. Din revista presei, aflăm că noi, dela "Vatra", am fi "legionari dizidenţi".. Habar n'aveam! Admirabile "Panseurile lui Gâgă".

- PATRIA, foaie românească independentă, München, III, 9 (sept. 1951). Anunţă constituirea "Ligii Românilor Liberi", sub preşedinţia generalului Rădescu, şi numeroasele adeziuni primite (ar mai trebui lăsaţi ceva Români pribegi, de prăsilă, şi Comitetului Naţional..). V. C. Dumitrescu dă lămuriri complete şi credibile asupra faimosului "fond naţional", din care se supraalimentează "trelanul Niculescu Buzeşti-Vişoianu-Creţeanu" (fărâmături mai pică şi altora, din câte ştim).

- LA NATION ROUMAINE, Paris, I, 76 (15 oct. 1951). Ca deobicei, organul partidelor politice e bine informat. Insistă însă diabolic în proslăvirea mişeliei dela 23 august.

- TRIBUNA ROMÂNĂ, Toronto, I, 5-6 (aug.-sept. 1951); FĂCLIA, Londra, III, 56 (15 oct. 1951); LIBERTATEA, Madrid, I, 3 (sept. 1951); SOLIA, Cleveland, 36, 37 şi 38; AMERICA, Cleveland, 73-79: publicaţii, toate acestea, bogate în informaţii, din ţară şi din viaţa de exil. Spaţiul nu ne îngăduie de astă dată să vorbim mai pe larg, cum ar merita unele articole (Axente Crişu, Posteucă, etc.)

- MOFTUL ROMÂN, Paris, I, 2: spirit şi mordacitate, distribuite însă cam inegal, după părerea noastră.

- TRIBUNA, Detroit, II, 2: întregul număr e o invectivă împotriva noului Vicar al Episcopiei ortodoxe din Statele Unite.

- CE NU TREBUIE SĂ UITĂM, antologie de poezii patriotice, publicată de Cercul cultural "Andrei Mureşanu" dela Rio de Janeiro, în colecţia "Înşir'te mărgărite", 1951.

- Constantin BRAGA, Trădătorii şi vânzătorii neamului românesc, Erlangen, 1951: proză şi versuri, cam ingenue, dar isvorîte din bună credinţă şi sacră indignare, pe marginea lui 23 august.

Adrian Popa

D O I N Ă

Se tânguesc
Tălăngi pe căi,
Şi neguri cresc
Din negre văi,
Plutind pe munţi..
La făgădău,
La Vadul-Rău,
Sus, la răscruci,
Vin trei haiduci
Pe cai mărunţi..

Grăesc încet..
Un scurt popas -
Şi spre brădet
Pornesc la pas
Cei trei călări..
Sus peste plai
Tăcutul crai
Al nopţii reci,
Umbrind poteci,
Se'naltă'n zări..

Şi neguri cresc,
S'anină'n crengi; -
Se tânguesc
Şi plâng tălăngi
Pe căi pustii..
Se duc uitaţi
Cei trei fârtaţi
Săltând în şa,
Plutind aşa,
Ca trei stafii..

Dar când ajung
La cotituri,
Un chiot lung
Din mii de guri
Dărâmă stânci..
Haiducii mei
Doinesc toţi trei;
Şi clocotesc
Şi hohotesc
Păduri adânci..

St. O. Iosif

NOTĂ. Sosesc din când în când noi cereri pentru "Vatra" dela Românii împrăştiaţi în toată lumea. În imposibilitate de a mări tirajul, am hotărît ca, pe măsură ce vin alte cereri, să suspendăm trimiterea ziarului unora dintre cititorii noştri cari, după aproape un an dela primirea lui, n'au dat încă niciun semn de viaţă. Operaţia a început deja cu numărul trecut, când a trebuit să înlocuim nu mai puţin de 40 dintre vechii noştri cititori cu alţii noi. De aceea cei ce doresc să urmărească mai departe frământările din foaia noastră sunt rugaţi să ne anunţe măcar printr'o carte poştală.

ADRESA noastră: V A T R A - Casella Postale 9075 - R O M A-Borghi - ITALIA

„VATRA"
Casella Postale
ROMA - Borghi
(ITAL

Egr.Sig.C.SPANACHI
Ad8lfstr. 29
B O N N
[illegible]R M A N I A



STAMPE